

Nefndarsvið Alþingis
b.t. atvinnuveganefndar
Austurstræti 8-10
Reykjavík

Reykjavík, 23. febrúar 2022
Tilv.: 2202011

Efni: Umsögn Samkeppniseftirlitsins við frumvarp til laga um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða, nr. 116/2006 (tengdir aðilar í sjávarútvegi), 41. mál.

1. Vísað er til erindis nefndasviðs Alþingis, dags. 10. febrúar sl., þar sem óskað er umsagnar Samkeppniseftirlitsins um frumvarp til laga um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða, nr. 116/2006 (tengdir aðilar í sjávarútvegi), 41. mál.
2. Samkeppniseftirlitið vísar til þess að þann 8. mars 2021 veitti eftirlitið [umsögn](#) vegna draga að frumvarpi um breytingu á ýmsum lögum á sviði fiskveiðistjórnunar (viðurlög, tengdir aðilar o.fl.) sem birt voru á samráðsgátt stjórnvalda. Í þeirri umsögn er m.a. að finna ítarlega umfjöllun um tengda aðila m.t.t. yfirráðahugtaksins í samkeppnisrétti. Auk þess gerði Samkeppniseftirlitið tillögu að breytingu á framkomnum drögum að frumvarpi. Voru sömu sjónarmið Samkeppniseftirlitsins ítrekuð í umsögnum til atvinnuveganefndar þann [22. mars 2021](#), [3. maí 2021](#) og [14. janúar 2022](#).
3. Samkeppniseftirlitið telur að þau almennu sjónarmið sem fram koma í umsögn þess frá 8. mars 2021 um yfirráðahugtakið eigi að öllu óbreyttu við um það frumvarp sem hér er til umfjöllunar. Vísast sérstaklega til þess að í umræddri umsögn benti Samkeppniseftirlitið á leiðir til að skýra og einfalda skilgreiningu laganna á yfirráðum og tengdum aðilum og færa hana til samræmis við ákvæði 17. gr. samkeppnislaga. Í umsögn eftirlitsins er jafnframt sett fram eftirfarandi dæmi um hvernig ákvæði 13. gr. laga um um stjórn fiskveiða gæti verið orðað, í því skyni að koma í veg fyrir tiltekin vandkvæði og mögulega ólíka túlkun á ákvæðinu og ákvæðum samkeppnislaga.

■ **13. gr.**

Þrátt fyrir ákvæði 2. mgr. 8. gr. og 12. gr. má samanlögð aflahlutdeild fiskiskipa undir yfirráðum einstakra aðila, einstaklinga eða lögaðila, eða tengdra aðila, aldrei nema hærra hlutfalli af heildaraflahlutdeild eftirtalinna tegunda en hér segir:

[Tafla]

Nemi heildarverðmæti aflamarks annarra tegunda en að framan greinir, sem sæta ákvörðun um leyfðan heildarafla samkvæmt lögum þessum, við upphaf fiskveiðiárs hærra hlutfalli en 2% af heildarverðmæti aflamarks allra tegunda, sem sæta ákvörðun um leyfðan heildarafla, má samanlögð aflahlutdeild fiskiskipa í eigu einstakra aðila, einstaklinga eða lögaðila, eða í eigu tengdra aðila aldrei nema hærra hlutfalli af heildaraflahlutdeild viðkomandi tegunda en 20%. Skal ráðherra við upphaf fiskveiðiárs tilgreina í reglugerð þær tegundir sem um er að ræða. Við mat á heildarverðmæti aflamarks skal annars vegar miða við verðmætahlutföll einstakra tegunda á viðkomandi fiskveiðiári eða veiðitímabili, sbr. 19. gr., og hins vegar úthlutað aflamark einstakra tegunda á tímabilinu. Þó skal samanlögð krókaaflahlutdeild fiskiskipa í eigu einstakra aðila, einstaklinga eða lögaðila, eða í eigu tengdra aðila

ekki nema hærra hlutfalli en 4% af þorski og 5% af ýsu miðað við heildarkrókaafhlutdeild í hvorri tegund.

Þá má samanlögð aflahlutdeild fiskiskipa í eigu einstakra aðila, einstaklinga eða lögaðila, eða í eigu tengdra aðila ekki nema meira en 12% af heildarverðmæti aflahlutdeildar allra tegunda sem sæta ákvörðun um leyfðan heildarafla samkvæmt lögum þessum og [5. gr. laga nr. 151/1996](#) eða meira en 5% af heildarverðmæti krókaafhlutdeildar. Við mat á heildarverðmæti aflahlutdeildar skal annars vegar miða við verðmætahlutföll einstakra tegunda á viðkomandi fiskveiðinári eða veiðitímabili, sbr. 19. gr., og hins vegar úthlutað aflamark einstakra tegunda á tímabilinu.

Til aflahlutdeildar fiskiskipa í eigu einstakra aðila skv. 1. og 2. mgr. telst einnig aflahlutdeild fiskiskipa sem aðilar hafa á kaupleigu eða leigu til sex mánaða eða lengur.

Yfiráð skv. 1. mgr. skapast af rétti, með samningum eða með einhverjum öðrum hætti sem annaðhvort sérstaklega eða samanlagt, og með hliðsjón af staðreyndum eða lagalegum atriðum sem við eiga, gerir aðila kleift að hafa afgerandi áhrif á fyrirtæki, einkum með:

- a. eignarhaldi eða rétti til að nota eignir fyrirtækis, allar eða að hluta,
- b. rétti eða samningum sem veita afgerandi áhrif á samsetningu, atkvæðagreiðslu eða ákvarðanir stofnana fyrirtækis.
- c. stjórnunartengslum, eða
- d. fjölskyldutengslum.

Yfiráð öðlast aðilar sem:

- a. eru réttahafar eða eiga tilkall til réttar samkvæmt samningum þar að lútandi, eða
- b. þrátt fyrir að vera ekki handhafar slíks réttar eða eiga ekki tilkall til réttar samkvæmt slíkum samningum hafa möguleika til að beita slíkum réttindum.

4. Að mati Samkeppniseftirlitsins væri breyting til samræmis við framangreint til bóta enda felast mikilvægir hagsmunir í því að samræmi sé í framkvæmd stjórnvalda að þessu leyti. Auk þess telur Samkeppniseftirlitið mikilvægt að skýrt verði tekið fram í frumvarpsdrögum að þessi skilgreining á yfiráðum og tengdum aðilum sækir fyrirmynd sína í samkeppnislög og EES/ESB samkeppnisrétt. Sé þetta skýrt tekið fram fylgir því mikið hagræði og styrkur að Samkeppniseftirlitið og Fiskistofa geta sótt þekkingu til hvors annars og aukið samstarf sitt. Þá fylgir jafnframt þeirri víðtæku réttarframkvæmd sem til staðar er í Evrópu mikil leiðbeining og styrkur.
5. Að öðru leyti mun Samkeppniseftirlitið í umsögn þessari ekki fjalla efnislega um þær einstöku breytingar sem lagðar eru til í frumvarpinu.
6. Samkeppniseftirlitið þakkar fyrir tækifærið til að koma að sjónarmiðum vegna málsins og er reiðubúið að veita frekari upplýsingar sé þess óskað.

Virðingarfyllt,
Samkeppniseftirlitið

Eva Ómarsdóttir